

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Celsiuskolan F–6 i Ovanåkers kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Celsiusskolan F–6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Celsiusskolan F–6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera hur eventuella könsmönster påverkar elevernas möjligheter till en god utbildning. Uppföljningen bör inbegripa centrala delar såsom undervisningens upplägg, genomförande och trygghetsaspekter.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver initiera ett arbete där lärarna tillsammans med eleverna diskuterar vad studiero innebär i olika situationer.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **7 augusti 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen kan bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2022:7008) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan *i flera delar* motsvarar kvalitetskriterierna inom området men att utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn arbetar med att utveckla undervisningen, samt följer upp och analyserar skolenhetens resultat. Rektorn skaffar sig en bred bild av verksamheten, vilket omfattar resultat, undervisningens genomförande, lärarnas kompetensbehov och elevernas upplevelser. Utifrån analysen genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas. Vidare skapar rektorn goda möjligheter för kollegialt lärande kring undervisningen genom en tydlig organisation och mötesstruktur.

Det finns även rutiner för att introducera nya lärare på skolan. Däremot behöver uppföljningsarbetet med fokus på jämställdhet utvecklas vidare.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att skolledningen, bestående av en rektor och en biträdande rektor systematiskt och kontinuerligt följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat, elevernas trygghet samt den undervisning som bedrivs. Av inkommen dokumentation samt intervjuer med lärare framkommer att rektorn har god inblick i elevernas måluppfyllelse.

Enligt Skolverkets officiella betygsstatistik når en hög andel elever vid Celsiusskolan målen för godkända betyg i årskurs 6. Den genomsnittliga betygspoängen för elever vid Celsiusskolan i årskurs 6, har dock sjunkit något i jämförelse med tidigare läsår. Detta kan, enligt rektorn bero på den höga frånvaro som orsakats av pandemin samt att lärarna, under denna period inte hade lika stor möjlighet till sambedömning. För att åter igen ta upp arbetet med sambedömning och utveckla lärarnas bedömningskompetens har rektorn startat fortbildning för skolans lärare kring arbetet med bedömning och betygssättning.

Rektorns analyser grundar sig även månatlig data från skolans trivselenkät, *Elevkollen* vilken används som ett utvärderingsredskap både på skol- och klassnivå. Utifrån en analys av resultaten genomför rektorn nödvändiga åtgärder och utvecklingsinsatser för att möta de behov som finns på skolan. Exempelvis har stöd och anpassningar i klassrumsmiljön identifierats som ett utvecklingsområde och personalen har därför fått fortbildning inom detta.

Vidare visar granskningen att rektorn regelbundet följer upp insatserna. Informationen som ligger till grund för uppföljningen hämtas från regelbundna klasskonferenser och elevhälsokonferenser, på arbetsplatsträffar, klassrumsbesök samt genom kontinuerlig information från lärare och specialpedagoger. Det framkommer att lärare löpande deltar i rektorns uppföljning och diskuterar om utvecklingsinsatserna och de resurser som sätts in ger avsedd effekt. Av intervjuer med lärare och elevhälsa framgår att många utvecklingsinsatser gett positiva resultat, exempelvis har kvaliteten på undervisningen blivit bättre efter att rektorn satsat på att utveckla en gemensam struktur i klassrummen.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn aktivt leder och organiserar det pedagogiska arbetet. Rektor ger lärarna goda förutsättningar att utvecklas, även om det finns lärare på skolan som tycker att det ibland är för många

utvecklingsinsatser samtidigt. Vidare ges lärarna förutsättningar att kunna bedriva en undervisning i enlighet med läroplanens krav. Av intervjuer och klassrumsobservationer framkommer exempelvis att det alltid är två eller fler pedagoger under varje lektion, varav minst en med lärarbehörighet. Många lärare uttrycker fördelar med tvålärarskapet; att kunna dela på elevgruppen samt att det höjer kvaliteten på undervisningen när man är två. Under de observerade lektionerna noteras att varje klass har flera rum att förfoga över samt innehar modern utrustning och funktionella möbler. Många av lärarna har arbetat flera år på Celsiusskolan. När nya lärare rekryteras, finns en erfaren grupp legitimerade lärare på plats som kan instruera och vägleda. Det framkommer att obehöriga och nyanställda lärare får en god introduktion vid anställningens början samt stöd av en mentor i planeringen av undervisningen.

Det framgår även av granskningen att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Lärarna ges goda möjligheter till samarbete med varandra, både i arbetslagen samt i strukturerade forum varje vecka. Det kollegiala lärandet kan exempelvis beröra digitala lösningar, diskussioner kring framgångsrikt värdegrundsarbete eller hur man kan stimulera och utmana elever vidare. Både rektor, lärare och elevhälsa lyfter att personalen på skolan är engagerade och utvecklingsbenägna, olika professioner kommunicerar ständigt idéer och stöttar varandra.

Granskningen visar att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. På skolan finns det en gemensam grundstruktur i undervisningen, exempelvis tydliggör lärarna mål med lektionen med hjälp av bildstöd och Time-timer. Av inkommen dokumentation samt intervjuer med rektorn och lärarna framgår även att det finns ett tydligt värdegrundsarbete som integreras i undervisningen. Hela skolan arbetar med metoden Positivt beteendestöd i skolan (PBS)¹ och med ledorden "ta ansvar och visa vänlighet". Arbetet med värdegrundsuppdraget följs månadsvis upp av rektorn. Skolans aktiva värdegrundsarbete, välordnade resursstarka lärmiljö, samt välorganiserade elevhälsoarbete är exempel på insatser som bidrar till en god utveckling av verksamheten.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns arbete med att leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete är begränsat. Visserligen uppger personal att de tar del av kunskap och kompetensutveckling inom området, exempelvis genom föreläsningar. Rektor följer upp kunskapsresultat utifrån kön, men djupare analyser saknas. Jämställdhet uppges komma in naturligt i såväl

¹ Positivt beteendestöd (PBS) är ett förebyggande förhållningssätt med fokus på att skapa trygghet, studiero och förutsättningar för inkludering.

elevhälsoarbetet som undervisningen, med metoder och förhållningssätt som sägs inkludera alla elever. Granskningen visar dock att jämställdhetsarbetet inte följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Såväl Skolenkäten² som elevintervjuer indikerar att eleverna upplever vissa skillnader i bemötande beroende på könstillhörighet. I Skolinspektionens senaste Skolenkät, årskurs 5 finns en fråga som särskilt belyser jämställdhet; "Tycker du att lärare behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har en annan könsidentitet?". Av resultatet framgår att eleverna på Celsiusskolan skattar lägre än riket på frågan³. Vidare visar det sig att flickorna, på Celsiusskolan skattar lägre än pojkar inom samtliga områden. I denna granskning uppger eleverna i intervjuer att lärarna är strängare med pojkarna och att flickorna oftare får bestämma vilka de vill arbeta med. Eleverna berättar att lärarna pratar om jämställdhet vid uppkomna händelser, som vid kränkningar exempelvis, dock upplever inte eleverna att jämställdhetsfrågor är något de regelbundet arbetar med. Även elevhälsan uppger att de inte känner till om det finns ett pågående arbete kring specifikt jämställdhet. Den rådande synen bland lärare, elevhälsa och skolledning är att eleverna inte behandlas utifrån sin könstillhörighet, utan som individer. Rektorn framhåller att resultatet i Skolenkäten skulle behöva följas upp. Samtidigt framgår det av granskningen att skolan inte har som vana att göra systematiska och löpande uppföljningar kring eventuella könsmönster.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan *i flera delar* motsvarar kvalitetskriterierna inom området Rektorns ledarskap, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete kan inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera hur eventuella könsmönster påverkar elevernas möjligheter till en god utbildning. Uppföljningen bör inbegripa centrala delar såsom undervisningens upplägg, genomförande och trygghetsaspekter.

² Skolinspektionen genomför Skolenkäten som en del av granskningen av skolverksamheten i landet. Enkäten riktar sig till elever, föräldrar och pedagogisk personal och genomförs löpande med en tvåårsfrekvens för alla skolor. För alla frågor i enkäten beräknas ett snitt för referensgruppen. Skalan är 1–10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning. Våren 2022 ingick 3117 skolenheter i undersökningen.

³ Indexvärdet på Celsiusskolan är 6,5 jämfört med riket 7,4.

Skolinspektionen bedömer att skolans jämställdhetsarbete behöver utvecklas och bli en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Det pågår till viss del ett jämställdhetsarbete på skolan men det sker inte samlat och utifrån en systematisk styrning av rektorn.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22) framgår bland annat att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Det framgår vidare att utbildningen ska utveckla elevernas förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Rektorn har ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv. Enligt Skolverkets rekommendationer kring jämställdhet ska rektorn systematiskt och långsiktigt arbeta främjande och förebyggande tillsammans med personalen. Eleverna ska få möjlighet att vara delaktiga och medverka i arbetet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet inleda ett strategiskt jämställdhetsarbete för att skapa en gemensam kunskap hos personalen kring hur de ska arbeta för att utbildningen ska vara jämställd. Uppföljningen med fokus på jämställdhet behöver grunda sig i en kartläggning av nulägesbilden som bland annat omfattar en uppföljning av hur lärarna i sin undervisning arbetar utifrån läroplanens jämställdhetsuppdrag. Uppföljningen bör även inbegripa elevernas trivselenkät, kunskapsresultat och lärarnas bedömningar för att genom olika perspektiv finna eventuella könsmonster.

Genom att följa upp och analysera verksamheten ur ett jämställdhetsperspektiv kan rektorn tillsammans med personalen identifiera utvecklingsbehov och fatta beslut om åtgärder för att säkerställa att alla elever får samma möjligheter att lyckas och känna sig trygga i skolan oavsett könstillhörighet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning,

Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3

Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att eleverna vid Celsiusskolan får en innehållsrik undervisning som till stor del anpassas efter elevernas förutsättningar och behov. Lärarna erbjuder eleverna ett aktivt lärarstöd, hjälper eleverna att komma igång med uppgifter och att bibehålla sitt engagemang. Vidare visar granskningen att undervisningen är välstrukturerad och målinriktad med tydliga introduktioner, har ett varierat innehåll och många gånger en sammanfattande, reflekterande avslutning. Eleverna ges också möjlighet till löpande utvärdering av undervisningen samt till egen reflektion över sitt eget lärande.

Varierad och stimulerande undervisning

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen till stor del består av olika typer av varierade uppgifter och arbetssätt, vilket tydligt syns i de observerade lektionerna samt bekräftas i elevintervjuerna. Lärarna varierar arbetssätten under många lektioner. Exempelvis får eleverna växla mellan enskilt arbete, arbete i par, grupparbete och diskussioner i helklass. Under observationerna noteras att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Lärarna rör sig runt i klassrummet, ser till att eleverna kommer igång med uppgifterna, går fram och förklarar samt hjälper och utmanar eleverna vidare. Det finns minst två pedagoger i varje klassrum och detta nyttjas väl för att få eleverna att komma igång, förstå uppgifterna och bibehålla sitt engagemang. I flera av de observerade lektionerna ingår rörelsemoment som innebär att eleverna får röra på sig fysiskt under lektionerna, exempelvis göra likadana rörelser som på en film som spelas upp eller dansa till musik. I en del klassrum står motionscyklar antingen vid elevernas arbetsplatser eller vid en vägg. I intervjuer uttrycker eleverna att det känns bra att få röra på sig en stund. Sammantaget ser Skolinspektionen att undervisningen på den granskade skolan, med dess tydlighet, variation och aktiva lärarstöd görs på ett sätt som främjar lärande.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen är välstrukturerad med tydliga inledningar och avslut utifrån en, på skolan gemensam struktur. Såväl lärare som rektor och elevhälsa uppger att det bedrivits ett utvecklingsarbete för att skapa en gemensam syn på hur bemötande och lektionsstruktur ska vara gemensamma för hela skolan. Arbetet uppfattas av Skolinspektionen som framgångsrikt då det skapar trygghet för både elever och lärare.

Inledning och avslut av lektioner görs på liknande sätt oberoende av lärare. Ett exempel på hur en lärare startar en lektion är att tillsammans med eleverna reflektera över vad man gjorde sist. Samtliga elever berättar att alla lärare brukar gå igenom dagen och berätta vilka lektioner som ska komma. Vidare visar granskningen att lärarna skapar lektionsinnehåll utifrån tydliga syften och mål som också kommuniceras med eleverna. Aktiviteterna på de lektioner som observerats, görs i ett sammanhängande och logiskt flöde. När ett nytt moment börjar använder sig lärarna av metoder för att tydliggöra avslut och övergångar, i form av exempelvis klappramsor. För att avsluta lektionen har lärarna någon form av utvärdering eller en sista utmaning, och många använder sig av så kallade "exit-tickets" där eleverna får skriva ner något de tar med sig, funderar över eller har lärt sig.

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen anpassas utifrån elevers olika behov och förutsättningar, även om lärarna uttrycker att spannet mellan elevernas nivåer är en stor utmaning. Det finns specialpedagogisk kompetens på skolan att vända sig till för att få råd om olika sätt att arbeta, lärarna har exempelvis haft föreläsningar om specialpedagogiska anpassningar i klassrummet. Såväl Skolinspektionens observationer som elevintervjuer synliggör att lärarna ger eleverna uppgifter i olika svårighetsgrader inom det gemensamma lektionsinnehållet samt motiverar elever till vidare utmaningar. Visserligen lyfter lärarna att de ofta får ägna större delen av tiden med att hjälpa de studiesvaga eleverna och att det kan vara svårt att utmana elever som lär sig fort. Samtidigt visar granskningen att det förs konstruktiva diskussioner kring hur man kan stimulera och motivera elever som behöver mer stimulans. Lärarna gör lektionsplaneringar utifrån olika nivåer samt använder läromedel i olika svårighetsgrader. Vidare, visar granskningen att lärarna använder tvålärarskapet effektivt för att anpassa undervisningen efter elevernas olika förutsättningar och behov, exempelvis delar lärarna in eleverna i mindre grupper. Rektorerna lyfter dock att tvålärarskapet skulle behöva användas ännu mer för att lyckas nå alla elever.

Reflektion, utvärdering och återkoppling

Granskningen visar att lärarna vid Celsiusskolan tar vara på elevernas synpunkter och ger eleverna utrymme att reflektera över sitt eget lärande, såväl i grupp som individuellt. Lärarna för en dialog med eleverna och använder sig som nämnt ovan av metoder, som tumme upp/ner samt "exit-tickets" för att dagligen utvärdera undervisningen. I lektionernas sammanfattande avslutningar observerar Skolinspektionen flera exempel på att lärarna återkommer till syftet, och låter eleverna reflektera över vad de lärt

sig, vad som varit svårt eller roligt. Elevernas lärdomar och synpunkter tas in och får påverka den fortsatta planeringen.

Av lektionsobservationer som Skolinspektionen genomfört synliggörs också att eleverna får kontinuerlig återkoppling och att lärarna uppmuntrar elevernas framsteg. Lärarna är tillgängliga för eleverna, går runt i klassen och uppmuntrar till lärande och samarbete. Av intervjuer med lärare och elever framgår vidare att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Detta visar sig genom att lärarna berömmar eleverna för det de har gjort samt uppmuntrar till att försöka lite till och träna på det de behöver utveckla. Lärarna ger exempelvis eleverna fortlöpande feedback kring läsutvecklingen. Skolinspektionen uppfattar att den ständiga återkopplingen stärker elevernas självförtroende och motivation att lära sig.

Vidare framkommer det att eleverna får möjlighet att individuellt reflektera och berätta om sitt eget lärande, hur det går i de olika ämnena tillsammans med sina vårdnadshavare. Eleverna får själva planera sina egna utvecklingssamtal genom att förbereda sig och reflektera över sina egna mål, styrkor och sin progression och visa upp något de är extra stolta över.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden,

Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3

Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i flera delar* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns ett samlat arbete på skolan med att både skapa och upprätthålla trygghet och studiero. Elevernas upplevelser av trygghet ligger till grund för de åtgärder som vidtas. Vidare har skolan ordningsregler och ett värdegrundsarbete som hålls levande. Skolinspektionen ser att skolans förhållningssätt, gemensamma lektionsstruktur, det aktiva lärarstödet och lugna lärmiljön är gynnsamma faktorer för att eleverna ska kunna ägna sig åt

sitt skolarbete. Men trots det samlade arbetet har elever och personal olika uppfattningar kring i vilken utsträckning skolan präglas av studiero.

Arbete för trygghet

Granskningen visar att personalen på skolan arbetar medvetet med att skapa trygghet för eleverna. Lärarna arbetar aktivt med värdegrunden ”ta ansvar och visa vänlighet” som är skolans ledord. Såväl lärare som elever ger flera exempel på vad orden står för; exempelvis att alla ska få var med, att inte förstöra, eller att man ska hälsa på varandra. För att skapa en trygg miljö anordnas även relationsveckor i uppstarter av terminer, där yngre och äldre elever möts i tvärgrupper och har aktiviteter tillsammans.

De flesta eleverna känner sig trygga på skolan. Av Skolinspektionens enkät framgår att variablerna *Trygghet* och *Förhindra kränkningar* på Celsiusskolan når ett indexvärde som är i jämförelse med samtliga skolenheter i enkätomgången. Dock bör det nämnas att det finns stora skillnader mellan pojkars och flickors resultat.⁴

I denna granskning uppger några elever att de inte är helt trygga med de äldre eleverna och att det ibland händer otrevliga saker, exempelvis på fotbollsplanen. Det framkommer dock att det alltid finns personal ute på skolgården, i korridorer och i kapprum. Personalen beskriver att de är måna om att eleverna ska ha någon att leka med och är med och ser till att det är så, vilket även bekräftas i elevintervjuerna. Det finns ordningsregler att förhålla sig till på skolan, dels gemensamma för alla elever men även klassvis som eleverna är med och tar fram, även om det framkommer att reglerna inte alltid följs av alla.

Vidare visar granskningen att skolan gör kartläggningar kring hur eleverna upplever tryggheten. Eleverna får kontinuerligt svara på skolans egen trivselenkät, *Elevkollen*, ett verktyg för rektorn att månadsvis utvärdera elevernas upplevelser av trygghet och trivsel. Rektorn menar att enkäten överlag visar att eleverna är trygga på skolan. Om resultaten indikerar på någon trend eller förändring sätts det snabbt in åtgärder, exempelvis ökad vuxennärvaro på platser som elever pekar ut som otrygga. För att ytterligare inventera otrygga platser görs även trygghetsvandringar som följs upp genom en dialog med trygghetsteamet, lärare, övrig personal och elever. Otrygga platser kan, enligt enkätsvaren vara vägen till sporthallen,

⁴ Av resultaten från Skolenkäten 2022 av elever årskurs 5, ligger variabeln Trygghet på indexvärde 8,5, jämfört med riket: index 8,5 på den 10-gradiga skalan. Variabeln Förhindra kränkningar ligger på index 7,1, jämfört med riket; 6,6. Det framgår dock en skillnad i kön. På variabeln Trygghet ligger index för flickorna på 7,6, jämfört med pojkarna; 9,3.

omklädningsrummen eller matsalen där många elever vistats samtidigt. Åtgärder som exempelvis lunchgrupperingar har därför vidtagits.

Studiero och lugn miljö

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan med att skapa och upprätthålla studiero. Trygghet och studiero är ett pågående utvecklingsområde, initierat av huvudmannen och genom ett uttalat behov från lärare. Lärarna arbetar medvetet och förebyggande med Positivt beteendestöd i skolan (PBS), ett evidensbaserat förhållningssätt som hjälper personalen att skapa studiero och att bygga tillitsfulla relationer med eleverna. I det dagliga arbetet märks det gemensamma förhållningssättet bland annat i det låga röstläget och i den gemensamma lektionsstrukturen, exempelvis används som nämnt ovan Time-timers och bildstöd i alla skolans klassrum. Vid samtliga observerade lektioner har Skolinspektionen uppmärksammat att eleverna kan arbeta utan att bli störda. Ljudnivån är oftast låg, både lärare och elever viskar eller talar med låga röster och eleverna räcker upp handen. De observerade lektionerna visar även att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd och har kompetensen att göra skolarbetet intressant och utmanande, vilket Skolinspektionen ser som gynnsamt för att upprätthålla studiero. När situationer som kan störa ändå uppstår, har lärarna medvetna och effektiva strategier, exempelvis handtecken eller klappramsor och agerar överlag med ett lågaffektivt bemötande. Om eleverna visar sig oroliga går personalen fram och lugnar, vilket vid flertalet gånger skapar lugn och arbetsro igen.

Vidare arbetar rektorn tillsammans med skolans personal med att skapa en fysisk lärmiljö som skapar lugn. Skolan är nyligen renoverad och det finns många rum att tillgå för att dela på grupper. Lektionssalarna är möblerade med ljustäpade höj- och sänkbara bord och det finns skärmväggar och hörselkåpor för elever som har behov av avskildhet. Gemensamt är även att lärarna lägger in rörelsepauser med jämna mellanrum under lektionerna vilket kan bidra till att eleverna kan koncentrera sig bättre och fokusera på arbetet i klassrummet.

Granskningen visar dock att det finns olika uppfattningar hos både elever och lärare kring hur studieron upplevs på skolan. Visserligen säger de flesta att det överlag är lugnt i klassrummen, samtidigt berättar några, både lärare, elever samt elevhälsa att det kan vara stökigt under vissa lektioner. Vidare indikerar resultatet från Skolenkäten att personal delvis upplever studieron lägre än riksgenomsnittet.⁵ Rektorn framhåller att lärarna kan ha olika inställningar om

⁵ I skolenkäten 2022 har personal svarat på frågan "Hur ofta går en del av lektionstiden till att upprätta ordningen?" (indexvärde 5,5 jämfört med riket 6,5).

vad som präglar en god studiemiljö och att personalen skulle behöva diskutera detta tillsammans, vilket Skolinspektionen instämmer med.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Trygghet och studiero, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete kan inledas inom följande del:

- Rektorn behöver initiera ett arbete där lärarna tillsammans med eleverna diskuterar vad studiero innebär i olika situationer.

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan med att skapa studiero. Det är dessutom ett pågående utvecklingsområde och Skolinspektionen bedömer att skolan kommit långt med arbetet. Men när det gäller upplevelsen av studiero visar granskningen att det råder delade meningar mellan elever och personal. Generellt sett präglas lektionerna av studiero, men samtidigt uppger flera att det är stökigt under vissa lektioner vilket Skolinspektionen bedömer beror på att det inte finns en gemensam syn på vad studiero innebär.

Med studiero avses i Skollagen (2010:800) att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Av läroplanen (Lgr 22) framgår att ett av skolans mål är att eleverna själva, genom egen delaktighet kan bidra till en god arbetsmiljö. I förarbetena till Skollagen betonas bland annat att en viktig grund för att åstadkomma studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever och lärare om de gemensamma värden som ska gälla⁶.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärare och elever tillsammans kommer fram till gemensamma tolkningar kring vad som avses med studiero. För att säkerställa att överenskommelser fortsättningsvis är tydliga för alla föreslår Skolinspektionen att rektorn skapar forum för att hålla gemensamma strategier och förhållningssätt levande, exempelvis för att diskutera vad som är tillåtet eller otillåtet beroende på aktivitet.

⁶ Skollagen (prop. 2009/10:165 s. 319–320)

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i hög utsträckning*.

Skolinspektionens sammanfattande motivering till bedömningen är att rektorn fortlöpande följer upp och analyserar lärarnas bedömningar och betygssättning. Lärarna ges goda förutsättningar att göra likvärdiga bedömningar, då lärarna kontinuerligt träffas i forum för diskussion och sambedömning. Vidare har rektorn en tydlig plan för att utveckla lärarnas kompetens kring att ge rättvisa och likvärdiga omdömen och betyg genom att införa kompetenshöjande insatser.

Diskussion inför och analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn kontinuerligt följer upp lärarnas bedömningar, nationella prov, omdömen och betyg och arbetar aktivt med att säkerställa att bedömningar görs på ett likvärdigt sätt. Rektorn analyserar variationer i resultat och skillnader mellan nationella ämnesprov och betyg. Genom att analysera avvikelserna, fann rektorn exempelvis skillnader mellan resultat i nationella prov, betyg och omdömen och har nu initierat diskussioner med lärarna kring hur betyg och omdömen sätts likvärdigt. Det framkommer vidare av information från rektorn att måluppfyllelsen sjunkit för skolans mellanstadieelever. Detta kan, enligt rektorn delvis ha orsakats av pandemin med hög personal- och elevfrånvaro som följd samt att lärarna inte kunde sambedömda som tidigare. Utifrån analysen av dessa faktorer har rektorn startat fortbildning för skolans lärare kring arbetet med bedömning och betygssättning. Även lärarna i årskurs 1–3 ges möjlighet att diskutera bedömningar. Till exempel har all personal läst litteratur om formativ bedömning och haft diskussioner kring det. Vidare leder rektorn arbetet med att implementera de nya kursplanerna som gäller från och med höstterminen 2022 för att få en samstämmighet kring hur styrdokumentet ska tolkas.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarna ges goda förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Lärarna använder sig av olika metoder för att göra bedömningar av elevernas kunskapsutveckling. Exempelvis används

Skolverkets bedömningsstöd enligt en systematisk planering genom hela läsåret, inom ämnena svenska och matematik. För varje månad finns det bestämda moment som exempelvis rättstavning, läsa skönlitteratur, räkna enskilt eller i grupp. Skolinspektionen ser att bedömningsstödet i hög grad kan fånga elevens utveckling och göra elevens fortsatta behov tydligt för läraren.

Som tidigare nämnts, görs det genom rektorns ledning en satsning på att utveckla lärarnas bedömningskompetens. Granskningen visar dock att lärarna redan nu, i samtliga ämnen kontinuerligt använder sig av olika metoder för att eleverna ska kunna visa sina kunskaper på många olika sätt; såväl redovisningar som prov görs både muntliga och skriftliga, matematikprov i bildform eller presentationer på dator samt diagnosmaterial är exempel som framkommer. Av inkommen dokumentation och intervjuer framgår att rektorn avsätter tid och deltar i forum med undervisande lärare för att diskutera kring elevernas kunskaper och förmågor. Vidare har lärarna, sedan länge haft rutiner med att anonymt rätta och sambedöma nationella prov. Sambedömningen har även skett i samarbete med närliggande skolor men det har fått stå tillbaka under pandemin, men enligt rektorerna ska det tas upp igen nu när restriktionerna försvunnit. Detta ser Skolinspektionen positivt på.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Mattias Ryd

I den slutliga handläggningen har utredarna Kajsa Wennberg (föredragande) och Robert Sondell samt undervisningsråd Agnetha Burström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 20–21 september 2022. Besöket genomfördes av utredarna Kajsa Wennberg och Robert Sondell.

Celsiusskolan är en kommunal skola belägen i Edsbyn, i Ovanåkers kommun. På skolan bedrivs undervisning i årskurserna F–9. Skolan är uppdelad på två skolenheter, F–6 respektive 7–9, denna granskning avser skolenheten F–6. Byggnaden intill inrymmer ett gymnasium. Skolenheten F–6 har totalt cirka 155 elever. Enligt Skolverkets officiella uppgifter avseende höstterminen 2021 var andelen lärare med legitimation och behörighet omräknat till heltidstjänster 59 procent. Celsiusskolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Inom skolans organisation finns även ett elevhälsoteam bestående av bland annat speciallärare, specialpedagog, skolpsykolog, skolsköterska och kurator.